DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Ukrainos istorijos kryžkelės		

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Alfredas Bumblauskas **Kiti:** doc. dr. Grigorijus Potašenko, dr. Genutė Kirkienė, dr. Titas Krutulys	Istorijos fakultetas, Istorijos teorijos ir kultūros istorijos katedra, Universiteto g. 7, Vilnius, 2025

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Nuotolinė	Rudens ir pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130 val.	48 val.	82 val.

Dalyko (modulio) atitiktis bendrųjų universitetinių studijų Vilniaus universitete uždaviniams (remiantis Vilniaus universiteto Bendrųjų universitetinių studijų koncepcija dalykas (modulis) turi atitikti ne mažiau kaip tris uždavinius)	
Bendrųjų universitetinių studijų uždaviniai	**Atitiktis (pažymėkite „+“ jeigu atitinka arba „-“, jeigu neatitinka)**
- suprasti ir vertinti juos supantį socialinį ir gamtinį pasaulį	+
- išmanyti bendruosius kultūrinius kontekstus bei pagrindinius istorijos, meno, mokslo ir filosofijos klausimus	+
- analizuoti ir vertinti besikeičiančio pasaulio politinius, ekonominius, technologinius, gamtinius ir visuomenės bendrabūvio, darnaus vystymosi procesus, jų galimus iššūkius bei socialines ir etines pasekmes	+
- suvokti ir kritiškai vertinti žmogiškuosius lūkesčius, tikėjimus, jų biologines bei socialines motyvacijas ir pasirinkimus	+

- tapti sąmoningais ir atsakingais savo valstybės piliečiais, dalyvauti viešajame gyvenime, aktyviai reikšti pilietinę poziciją bei prisiimti atsakomybę už saugios ir sveikos aplinkos kūrimą	+
- analizuoti ir vertinti humanistinius visuomenės plėtros procesus, ugdyti informacinio ir medijų raštingumo įgūdžius, gebėjimą kūrybingai veikti daugiatautės, daugiakultūrės ir daugiakalbės visuomenės gerovei ir jausti atsakomybę už nacionalinę kultūrą	+
- būsimą profesinę ir visuomeninę veiklą grįsti humanizmo ir demokratijos vertybėmis, mokėti priimti motyvuotus ir atsakingus sprendimus bei suprasti, kad kiekviena veikla turi etinį matmenį	+
- didinti savo kūrybinį ir inovacinį potencialą, bendrauti ir bendradarbiauti, vadovauti komandai ar visuomenės grupei bei motyvuoti jos narius siekiant bendrų tikslų	-

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Modulyje siekiama: a) supažindinti studentus su Ukrainos valstybės (ar istorinio subjekto) istorija ir ukrainiečių tapatybės raida. Siekiama ugdyti gilesnį studentų suvokimą apie nenutrūkstamą ryšį tarp viduramžių Kyjivo Rusios, Hetmanato, Ukrainos valstybės kūrimo bandymų 1917–1920 m. ir šiuolaikinės Ukrainos istorijos; b) formuoti supratimą apie šiuolaikinės Ukrainos problemas, skirtingus praeities naratyvus ir jos gyventojų tapatinimosi būdus platesniame Rytų ir Vidurio Europos istorinių, globalizacijos ir šiuolaikinių eurointegracijos procesų kontekste; c) ugdyti studentų suvokimą apie modernią Ukrainą ir ukrainiečių tautą kaip istorinį ir regioninį Lietuvos kaimyną ir tuo grindžiamą regioninį ir europinį dialogą.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Geba įvardinti ir apibūdinti pagrindines Ukrainos valstybės (ar istorinio subjekto) ir kultūros raidos epochas ir jų sąsajas.	Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymo(si) metodai: grupės diskusija, debatai. Tiriamieji metodai: informacijos paieška, literatūros skaitymas, pasirengimas seminarui.	Uždaro pobūdžio testas.
Geba apibūdinti esmines su Ukrainos valstybės (ar istorinio subjekto) ir jos skirtingų regionų raida susijusias problemas, žino jų priežastis ir istorinį kontekstą.	Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymo(si) metodai: grupės diskusija, minčių lietus. Tiriamieji metodai: informacijos paieška, literatūros skaitymas, pasirengimas seminarui.	Seminarai, uždaro pobūdžio testas.
Geba suprasti, įvertinti ir savarankiškai semtis žinių apie Ukrainos valstybės (ar istorinio subjekto) ir jos visuomenės grupių religinę, kultūrinę, etninę, kalbinę ir regioninę įvairovę istorinėje perspektyvoje ir jų poveikį šiuolaikinės ukrainiečių politinės tautos tapatybės formoms.	Aktyvaus mokymo(si) metodai: grupės diskusija, sąvokų žemėlapis. Tiriamieji metodai: informacijos paieška, pasirengimas seminarui ir nuomonės pagrindimas.	Seminarai, uždaro pobūdžio testas.

Geba atpažinti skirtingus istorinius pasakojimus ir juos kritiškai vertinti.	Auditorinės paskaitos, seminarai, nurodytos literatūros studijavimas, seminarų užduočių atlikimas.	Seminarai, uždaro pobūdžio testas.

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Užduotys**
1. Įvadas. Modulio studijų formų pristatymas, užduočių suformulavimas ir aptarimas (visi dėstytojai)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
2. Rytų slavai, normanai ir pirmi Kyjivo Rusios paminėjimai IX a. (G. Potašenko)	2						2	4	Nurodytos literatūros studijos
3. Kyjivo Rusia, mongolų užkariavimai. Ginčai dėl Senosios (Kyjivo) Rusios palikimo (G. Potašenko)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
4. Lietuvos epocha Ukrainos istorijoje: 1320-1569 m. (A. Bumblauskas)	2						2	4	Nurodytos literatūros studijos
5. Ukrainos regionai: Voluinė ir Luckas (A. Bumblauskas)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
6. Ukrainos regionai**:** Kyjivas ir Kyjivo žemė (G. Kirkienė)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
7. Seminaras: LDK palikimas Ukrainoje. Spartėjanti europeizacija. Kyjivas ir Vilnius kaip laisvės bastionai (T. Krutulys)			2				2	6	Nurodytos literatūros studijos, pasirengimas ir dalyvavimas seminare
8. Lenkijos epocha Ukrainos istorijoje: 1569 - XVIII a. pabaiga. Skirtingi pasakojimai (A. Bumblauskas)	2						2	4	Nurodytos literatūros studijos
9. Abiejų Tautų Respublika ir kazokija, Hadiačo (1658 m.) mazgas (A. Bumblauskas)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
10. Hetmanatas. Bogdanas Chmelnickis ir Ivanas Mazepa (G. Kirkienė)	2						2	4	Nurodytos literatūros studijos
11. Brastos unija ir unitų vaidmuo Ukrainos istorijoje: 1596, 1839, 1875 m. (G. Kirkienė)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos

12. Seminaras**:** Ukrainos regionai**:** Kairiakrantė Ukraina nuo Poltavos iki Zaporižės (G. Kirkienė)			22				2	6	Nurodytos literatūros studijos, pasirengimas ir dalyvavimas seminare
13. Rusijos imperijos epocha, „trilypė“ tauta ir ukrainiečių atsakas. Mykola Kostomarovas ir Tarasas Ševčenka (G. Potašenko)	2						2	4	Nurodytos literatūros studijos
14. Modernios Ukrainos idėja: Ivanas Franko ir Mychailo Hruševskis (G. Potašenko)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
15. Seminaras: Ukrainos valstybės sukūrimo bandymai 1917–1921 m. Ukrainos SSR ir Holodomoras (T. Krutulys)			4				4	4	Nurodytos literatūros studijos, pasirengimas ir dalyvavimas seminare
16. Ukrainos regionai**:** Lvivas ir Galicija. Vakarų Ukraina Lenkijoje: 1921–1939 m. (G. Kirkienė)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
17. Antrasis pasaulinis karas ir sovietų Ukraina (1945–1991). Skirtingi pasakojimai. Jerzy Giedroyco Ukrainos-Lietuvos-Baltarusijos koncepcija (T. Krutulys)	4						4	6	Nurodytos literatūros studijos
18. Ukrainos nepriklausomybė ir laisvės kaina (A. Bumblauskas)	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
19. Stačiatikių ir Unitų bažnyčios Ukrainoje XX–XXI a. (G. Potašenko [1 val], G. Kirkienė [1 val.])	2						2	2	Nurodytos literatūros studijos
20. Seminaras: Ukrainos eurointegracijos siekiai XXI a. (G. Potašenko)			4				4	4	Nurodytos literatūros studijos, pasirengimas ir dalyvavimas seminare
21 Testas	2						2	16	Nurodytos literatūros studijos, pasirengimas testui
Iš viso	**36**		**12**				**48**	**82**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Testas	90	Modulio pabaigoje	Atsakymai į nuotolinio uždaro testo klausimus raštu (VMA), vertinamas studento gebėjimas perteikti pagrindines su tema susijusias žinias, privalomos literatūros įsisavinimas, mokėjimas lyginti ir analizuoti dalyko metu pateiktą medžiagą, matyti procesų ir reiškinių sąsajas ir/ar skirtumus, išskirti ir apibūdinti esmines Ukrainos istorijos problemas. Testą sudaro 40 uždarų skirtingo sudėtingumo klausimų, jais tikrinamas su modulio problematika susijusių sąvokų, procesų ir reiškinių turinio žinojimas, Ukrainos istorinių epochų ir išmanymas, jų lyginimas ir/ar jų raidos supratimas. **10-9 balų**: studentas puikiai žino ir supranta studijuojamą temą, geba savarankiškai prieiti prie išvadų, remiasi dėstytojo nurodyta, taip pat papildoma medžiaga, esama akivaizdaus ir aiškiai argumentuoto kritinio mąstymo; studentas aktyviai pasisako, dalyvauja diskusijose. **8-7 balai**: studentas žino ir gerai supranta studijuojamą temą, nuosekliai prieina prie išvadų, demonstruoja kritinį mąstymą ar aiškias jo užuomazgas, pasisako diskusijose. **6-5 balai**: demonstruojamos paviršutiniškos žinios, siauro aspekto išmanymas ar kelių aspektų išmanymas, nesugebant jų susieti į visumą, stokojama kritinio mąstymo, studentas pasyviai dalyvauja diskusijose. **1-4 balai**: medžiaga yra neįsisavinta, studentas neturi nuomonės aptariamais klausimais, nepagrindžia jos privaloma literatūra, nėra su ja susipažinęs, nedemonstruoja slenkstinių žinių.
Seminarų užduočių atlikimas, dalyvavimas seminaruose, nuomonės pagrindimas ir gebėjimas ją reikšti.	10	Pagal numatytą modulio planą	Dalyvavimas seminaruose ir seminarų užduočių atlikimas yra privalomas ir vertinamas kiekvieno seminaro metu. Vertinamas įsigilinimas į temą, atliktų užduočių kokybė, nuomonės pagrindimas ir aktyvumas seminare. **10 balų**: studentas ne tik puikiai žino ir supranta studijuojamą temą, bet ir geba nagrinėti ją visos temos kontekste, savarankiškai formuluoja išvadas, pilnai įsisavinęs paskaitų ir mokomųjų ekskursijų medžiagą; **8-9 balai**: studentas žino ir gerai supranta studijuojamą temą, geba tarpusavyje susieti atskirus temos aspektus, nuosekliai prieina prie išvadų; **6-7 balai**: paviršutiniškos žinios, siauro aspekto išmanymas ar kelių aspektų išmanymas, nesugebant jų susieti į visumą; **5 balai**: medžiaga yra neįsisavinta arba įsisavinta labai paviršutiniškai, nesugebama įsilieti į seminarų temos nagrinėjimą, seminaro tema suprantama labai paviršutiniškai;

			1-4 balai: nesilaiko seminarų lankomumo reikalavimų, medžiaga visiškai neįsisavinta.

Autorius	**Leidimo metai**	**Pavadinimas**	**Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas**	**Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda**
Privalomoji literatūra				
Plokhy Serhii	2022	*Europos vartai. Ukrainos istorija*.	p. 17-78, 79-132, 293-356.	Vilnius, leidykla „Briedis“
Bumblauskas Alfredas, Gudavičius Edvardas	2014	*Būtovės slėpiniai:* Sudarė Aurimas Švedas	T. 1, *Nuo Netimero iki ….*, p. 27-50, 121-144, 217-229.	Vilnius, Alma littera
Bumblauskas Alfredas, Gudavičius Edvardas	2016	*Būtovės slėpiniai.* Sudarė Aurimas Švedas	T. 2, *Užmiršta Lietuva*. p. 139-184, 195-204, 217-287.	Vilnius, Alma littera
Wilson Andrew	2022	*The Ukrainians. The story of how a people became a nation*. New edition	p. IX-XVII, 207-252.	New Haven, London, Yale University Press
Bumblauskas Alfredas, Šabuldo Feliksas, Čerkas Boris ir kiti	2010	*Ukraina: Lietuvos epocha. 1320-1569*	p. 7-50, 83-119, 165-173.	Vilnius, Mokslų ir enciklopedijų leidybos centras
Papildoma literatūra				
Bumblauskas Alfredas	2009	Aktualieji ir istoriniai Europos regionai: Lietuvos Didžioji Kunigaikštija, ULB, Vidurio Rytų Europa, in *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos tradicija ir tautiniai naratyvai.* Sudarė A. Bumblauskas, G. Potašenko	p. 17-37.	Vilnius, Vilniaus universiteto leidykla
Yekelchyk Serhy	2009	*Ukraina: modernios nacijos gimimas*	p. 76-104, 222-247, 282-362.	Vilnius, Baltos lankos
Kirkienė Genutė	2008	*LDK politikos elito galingieji: Chodkevičiai XV-XVI amžiuje*	p. 43-50, 55-57, 143-156, 205-209.	Vilnius, Vilniaus universiteto leidykla
Norkus Zenonas	2009	*Nepasiskelbusioji imperija. Lietuvos Didžioji Kunigaikštija lyginamosios istorinės imperijų sociologijos požiūriu*	p. 7-18, 288-298, 383-389.	Vilnius, Aidai
Plokhy Serhii	2006	*The Origins of the Slavic Nations: Premodern*	p. 299-362.	New York, Cambridge University Press

		Identities in Russia, Ukraine, and Belarus		
Snyder Timothy	2008	*Tautų rekonstrukcija. Lietuva, Lenkija, Ukraina, Baltarusija. 1569-1999. Iš anglų kalbos vertė Rimantas Matulis*	p. 119-243.	Vilnius, Mintis